

EVERT DE ROOIJ

HET DUEL

POGAČAR VS VINGEGAARD

JUST
PUBLISHERS

1

WAT ERAAN VOORAFGING

Om de Pruisische generaal Von Clausewitz te parafraseren: sport is oorlog maar met andere middelen. Oftewel, sport bestaat bij de gratie van meeslepende duels. Oorlog dus, maar dan zonder bloedvergieten. En het is natuurlijk het allermooiste als die met elkaar duellerende sporters ook nog eens boeiende persoonlijkheden zijn. De beroemdste rivalen in de geschiedenis van de wielersport zijn natuurlijk *Fausto Coppi* en *Gino Bartali*. Deze twee Italianen voorzagen het wielrennen tussen het eind van de jaren dertig en het midden van de jaren vijftig van kleur. Ze konden niet mét, maar ook niet zónder elkaar en hun rivaliteit oversteeg het puur sportieve. Bartali won al voor de Tweede Wereldoorlog een keer de Tour en hij herhaalde die prestatie tien jaar later in 1948. De vijf jaar jongere Coppi won daarna ook twee keer, in 1949 en 1952. Coppi debuteerde in 1940 in de Giro d'Italia als knecht van Bartali in de Legnano ploeg maar promoveerde na de 2e rit tot kopman toen Bartali over een hond struikelde. Amper 20 jaar werd hij de jongste winnaar van de Giro d'Italia. Het was het begin van een rivaliteit die het naoorlogse Italië in opbouw in twee onverzoenbare kampen verdeelde. Bartali stond voor de ouderwetse plattelandswaarden, terwijl Coppi het vooruitstrevende deel van de natie – ook door zijn affaire met *La Dama Bianca* – achter zich wist. Maar hoewel ze vaak met elkaar overhoop lagen – vooral gevoed door de pers –, waren ze ook buddies. Toen Coppi op het eind van zijn uitgedoofde carrière geen sponsor meer kon vinden, schoot Bartali hem te hulp met San Pellegrino, waar de Toscaan op dat moment

ploegleider was. Maar omdat Coppi op 2 januari 1960 op 40-jarige leeftijd aan de gevolgen van malaria overleed, kwam dat er niet meer van. In het Belgische magazine Knack (juni 2024) typeerde Faustino Coppi – de liefdesbaby die Coppi's minnares Giulia Occhini in Argentijnse ballingschap ter wereld bracht – de relatie tussen zijn vader en Bartali als volgt: 'De rivaliteit was niet meer dan logisch – het waren twee ambitieuze kampioenen – maar er zat geen kwade bedoeling achter. De krachtmeting beperkte zich tot het sportieve. Er was wederzijdse waardering.'

Hoewel de tweestrijd tussen Bartali en Coppi de moeder aller wielerveden is, zijn er in de wielersport meer beklijvende duels. Zo vochten *Jacques Anquetil* en *Raymond Poulidor* een vergelijkbare vete uit, waarbij de mondaine en ogenschijnlijk kille Jacques Anquetil het moderne, urbane deel van de natie achter zich wist en de boerse, goedlachse Raymond Poulidor zijn supporters vooral in *La France profonde* – het agrarische Frankrijk – had. Terwijl Anquetil vijf keer de Tour won, slaagde Poulidor er zelfs niet in om de *maillot jaune* ook maar één enkele keer te veroveren. In 1964 won Anquetil zijn laatste Tour na een heroïsch duel met *Poupou*. Anquetil nam in de 17e rit A, een tijdrut, de gele trui over van zijn landgenoot Georges Groussard, terwijl Poulidor 37 seconden op hem moest toegeven. Drie dagen later zou de Tour beslist worden met een aankomst op de Puy de Dôme. Op die puist in de Auvergne speelde zich een van de meest memorabele duels uit de wielergeschiedenis af. Zo'n drie kilometer lang reed het tweetal *coude à coude*, soms tegen elkaar aanhangend, de berg op. Anquetil speelde een partijtje blufpoker: hij deed zich sterker voor dan hij was. En Poulidor trapte erin! Hij ging pas voluit met nog één kilometer te gaan, waardoor het verschil tussen de twee kemphanen beperkt bleef tot 42 seconden. Niet genoeg voor het geel. En omdat Anquetil ook de laatste tijdrut in deze Tour won, stak de Normandiër in Parijs zijn vijfde en laatste Tourzege op zak, met een bonus van 55 seconden ten opzichte van Poulidor. Beide smaakmakers reden vervolgens samen een ereronde in het Parc des Princes.

Ruim twintig jaar later was er een beroemd duel tussen twee ploegmaten, *Bernard Hinault* en *Greg LeMond*. De Fransman was kopman van La Vie Claire en wilde in 1985 absoluut zijn vijfde Tour de France winnen om zijn landgenoot Anquetil te evenaren. Zijn ex-ploegmaat Laurent Fignon had de twee voorgaande Tours gewonnen maar moest in 1985 forfait verklaren door een blessure. In het tussenseizoen had Hinault al een slag geslagen door Greg LeMond bij Renault-Elf, de ploeg van Fignon, los te weken. Insiders beweerden echter dat de bijna zeven jaar jongere Amerikaan inmiddels beter was dan zijn Franse kopman. Toen Hinault bij een val zijn neus brak en daarna bronchitis kreeg, moest hij alle zeilen bijzetten om de Tour van 1985 tot een goed einde te brengen. En daar had hij de hulp van LeMond hard bij nodig. Om hem ervan te overtuigen om zijn aangeslagen kopman te blijven helpen en niet zijn eigen kans te gaan, gaf Hinault hem publiekelijk zijn woord: in 1986 zou hij LeMond helpen in zijn jacht op de Tourzege. Maar de geslepen Breton was een jaar later zijn belofte vergeten. Liever behaalde hij zelf zijn zesde Tourzege om alleen recordhouder te worden. Hij opende agressief en ging in de eerste de beste bergrit richting Bayonne in de aanval, waarbij hij de toen nog naïeve LeMond in een lastig parket fietste. Hij pakte het geel met meer dan vijf minuten voorsprong op zijn 'kopman' Greg LeMond. De dag erna wilde hij het karwei afmaken in de rit naar Superbagnères. Hij viel aan in de afdaling van de Tourmalet, op zo'n 100 kilometer van de streep, maar bleek zijn krachten te hebben overschat. Nadat hij was ingelopen, werd hij ter plekke gelaten op de slotklim, waardoor LeMond zijn achterstand reduceerde tot 40 seconden. Hinault bleef LeMond daarna bestoken, tot hij zijn Waterloo vond op de 2413 meter hoge col du Granon. Edoardo Chozas won daar de 17e rit na een solo van 170 kilometer en Urs Zimmermann en LeMond volgden op 6.26. Hinault verloor drie minuten op LeMond, die de nieuwe drager van het geel werd. Maar wie dacht dat de Fransman zich bij het verlies zou neerleggen, kwam bedrogen uit. Hij speelde de volgende dag op L'Alpe d'Huez nog een spelletje toneel: hij greep de hand van LeMond om die in de lucht te steken en ging vervolgens

als eerste over de streep. In de laatste tijdrut pakte hij nog wat tijd terug op de Amerikaan, maar die hield genoeg over om met een voorsprong van 3.10 zijn eerste Tour te winnen.

Drie jaar later vond er opnieuw een zenuwslopend duel plaats, met in de hoofdrollen de voormalige ploegmaten Greg LeMond en Laurent Fignon. Na een paar mindere jaren in de Tour de France na zijn dubbele triomf in 1983 en '84, stond er in 1989 in Luxemburg een herboren Fignon aan de start van de 107e Tour de France. En dat gold ook voor Greg LeMond, die in de winter na zijn felbevochten Tourzege in 1986 bijna het leven had gelaten bij een jachtongeluk. Na twee jaar zonder successen startte hij bij de bescheiden ADR-ploeg van José De Cauwer als een nobody aan de Tour. Maar in de Tour volgde een onverwachte heropstanding. Op de vooravond van de laatste dag telde hij 50 seconden achterstand op de gele leider Fignon. Een geruststellende bonus voor de Fransman, die een goede tijdrijder was. Maar na een bloedstollend verlopen slottijdrut in Parijs bleek LeMond zijn achterstand te hebben omgebogen tot een voorsprong van acht luttele seconden. Mede dankzij een revolutionair opzetstuur.

Het was een revolutie die alleen maar te vergelijken valt met de ommekeer die Tadej Pogacar in de tijdrut op La Planche des Belle Filles realiseerde in de Tour de France van 2020. Dat leek het begin van een nieuw duel in te luiden tussen twee aan elkaar gewaagde renners, twee Slovenen met een leeftijdsverschil van bijna negen jaar. Maar vanaf de Tour de France van 2021 kwam daar ineens een Deen met de naam Jonas Vingegaard voor in de plaats, die Roglic van zijn troon als uitdager stootte. Sindsdien maken Tadej Pogacar en Jonas Vingegaard er jaarlijks een geweldige Tour de France van, in de beste traditie van Coppi versus Bartali. Pogacar was in 2021 nog een tweede keer de sterkste, voor Vingegaard in 2022 en 2023 twee keer op rij won. Om in 2024 weer te worden afgelost door Pogacar: 2-2. *Daniel Friebe*, een gereputeerde Britse wielersjournalist (en auteur van boeken over onder meer Ullrich, Cavendish en Merckx), rekende na de overwinning van Pogacar in 2024 uit dat de Sloveen over de vier Tours

de France met Vingegaard slechts 22 seconden minder dan de Deen had gedaan. *Stephan van der Zwan*, moderator van de onvolprezen uitslagensite *Pro Cycling Stats*, zette daar wat kanttekeningen bij. Volgens hem deed Pogacar 328 uur, 24 minuten en 46 seconden over 84 etappes waarin 13.667,1 kilometer werd afgelegd. Vingegaard deed daar 328 uur, 26 minuten en 11 seconden over. Dat is een verschil van 1 minuut en 25 seconden. Maar Van der Zwan rekende ook uit dat Pogacar heel wat meer bonificatiesseconden bij elkaar sprokkelde in die Touretappes: in totaal 199 tegenover 111 voor Vingegaard, een verschil van 1.28. Volgens de berekening van Van der Zwan zitten er dus slechts drie tellen verschil – in het voordeel van Pogacar – in vier opeenvolgende edities van de Tour de France! Om precies te zijn: 328 uur, 28 minuten en 2 seconden voor Pogacar tegenover 328 uur, 28 minuten en 5 seconden voor Vingegaard. Dat het duo meer dan aan elkaar gewaagd is, moge duidelijk zijn!

Na tal van heerlijke duels tussen Coppi & Bartali, Anquetil & Poulidor, Motta & Gimondi, Moser & Saronni, Hinault & LeMond, Hinault & Fignon, Fignon & LeMond, Armstrong & Ullrich, Van Aert & Van der Poel – om er maar een paar te noemen – kunnen de wielerliefhebbers zich sinds 2021 dus weer gelukkig prijzen met zo'n heerlijk duel: *Pogacar vs. Vingegaard*. Hoewel ze minder charisma hebben dan de meeste van hun voorgangers, is de sportieve impact van hun duel misschien wel groter. Zij beheersten de afgelopen vijf edities van de Tour de France en het ziet er naar uit dat dat ook nog wel even zal duren. Het begon toen Pogacar in de corona-editie van 2020 op de voorlaatste dag zijn gelouterde landgenoot Primož Roglič in de tijdrit op de Planche des Belles Filles totaal onverwacht van de troon stootte. En hem waarschijnlijk van zijn laatste kans beroofde om ooit de Tour de France te winnen. Want na 2020 won Pogacar ook in 2021, waarna zijn Deense rivaal Vingegaard de edities '22 en '23 voor zich opeiste. Mede door een hallucinante val van Vingegaard in de Ronde van het Baskenland – en als gevolg daarvan een lange en pijnlijke revalidatie – kon Pogacar in 2024 de fakkel weer van Vingegaard

overnemen. Maar de Tour de France van 2025 belooft een nieuwe aflevering van dit boeiende epos te gaan worden. Maar dan wel alleen op sportief gebied. Want Pogacar en Vingegaard zijn allebei fenomenale wielrenners, maar qua persoonlijkheid spreken ze minder tot de verbeelding. Pogacar en Vingegaard zijn vooral familiemensen, die als ze niet op hun racefiets zitten het liefst bij hun geliefden zijn. Ze hebben allebei een wat oudere partner – Jonas heeft Trine en Pogacar Urska – die hen geregeld aan de streep staat op te wachten. Trine inmiddels met twee kinderen, terwijl Urska zich voorlopig eerst nog concentreert op haar eigen wielerslootbaan. Ze moet als vrouw van de meest succesvolle wielrenner van nu veel offers brengen, maar zo ziet ze dat zelf niet. Tegen *Sporza* zei ze: “Ik moet vaker een compromis sluiten, maar gezien zijn naam, carrière en prestaties vind ik dat volkomen begrijpelijk. Als ik me altijd honderd procent op mezelf zou kunnen concentreren, zou ik als renster misschien meer bereiken. Maar zonder Tadej had ik veel minder ervaring gehad en had ik minder advies en kansen gekregen. Ik denk dat ik hoe dan ook beter af ben.” Een gezin, dat is voor Urska iets voor na haar carrière en die van Tadej. Volgens haar is hij geen steek veranderd sinds zij elkaar bij de wielerslootclub KD ROG Ljubljana hebben ontmoet. “Hij maakt heel veel dingen los bij heel veel mensen over de hele wereld maar voor mij hoeft hij niks te doen om speciaal te zijn.” En op de vraag of eventuele kinderen uit hun huwelijk ook wielrenners mogen worden antwoordde ze: “Sport is goed. Je leert discipline, je reist de wereld over. Maar we laten onze kinderen beslissen. Als ze wielrenners willen worden, zullen we met liefde in de camper tijdens de Tour achter hen aan gaan”.

Daarmee maakte Urska een toespeling op de ouders van Jonas Vingegaard (10 december 1996), die hun zoon in juli tijdens de Tour met een camper volgen. Vingegaard is een introvert type dat het liefst de anonimiteit van het Deense platteland opzoekt en ver buiten het licht van de schijnwerpers blijft. Tadej Pogacar (21 september 1998) is wat meer extravert, maar nooit zal iemand hem op een minachtende of provocerende uitspraak richting

zijn tegenstanders kunnen betrappen. Toch is hij veel meer een publieks-lieveling dan Vingegaard, omdat hij er met zijn kleine gestalte (en vooral zijn haar, dat in grappige sprietjes onder zijn fietshelm uitspringt) en guitige jongenskoppie erg aaibaar uit ziet. En omdat hij met Urska Zigart een populair fietskoppel vormt – ze rijdt sinds 2025 bij AG Insurance-Soudal –, dat inmiddels een wielerploeg heeft opgericht voor meisjes junioren en beloften: *Pika Team*, genoemd naar Urska's koosnaampje Pika. Eerder richtte Pogacar al *Team Pogi* op, een jeugdteam voor jonge Sloveense renners, onder auspiciën van KD Rog Ljubljana, waar hij en Urska hun opleiding kregen. Sinds 2025 maakt dit jongerenteam deel uit van de structuur van het continentale team Pogi Team Gusto Ljubljana. Het moet er toe leiden dat Pogacar in eigen land net zo populair wordt als Primož Roglič, want daar ontbrak het na Pogi's ruwe machtsgreep in 2020 wel een beetje aan. Maar dan moet hij er misschien ook voor zorgen dat hij niet zo Merckxiaans oppermachtig wordt dat zijn overwinningen al te voorspelbaar worden, zoals in 2024 vaak het geval was. Want daardoor krijgt hij regelmatig het verwijt dat hij de wielersport saai maakt. In zijn column in De Volkskrant schreef Bert Wagendorp, ex-wielerjournalist en hoofdredacteur van De Muur, er dit satirische commentaar over: "Hij zou natuurlijk op een extra zware fiets kunnen gaan rijden, of met versleten banden waardoor hij steeds lek rijdt. Hij zou van start kunnen gaan met een gruwelijke kater. Behalve dat hij ook dan zou winnen, zou het ook van arrogantie getuigen."

Vingegaard en Pogacar zijn fantastische coureurs, onbetwist de beste van hun toch al talentrijke generatie. Maar het zijn dus ook brave borsten, die nooit op een onvertogen woord of een onsportieve actie te betrappen zijn. Misschien komt dat wel door de tijdgeest (grensoverschrijdend gedrag is immers taboe), of omdat ze uit kleine landen komen, die bovendien pas veel later dan de oerlanden Frankrijk, België, Italië en Spanje een wielersporttraditie hebben opgebouwd. Denemarken telt ongeveer 6 miljoen inwoners en Slovenië komt zelfs niet verder dan 2,1 miljoen, net zoveel als de

provincie Gelderland! Toch leveren beide landen tegenwoordig heel wat meer talent af dan Nederland, terwijl dat lang andersom is geweest. Vroeger had je in Denemarken een enkeling, zoals *Ole Ritter* (1941), die in 1968 het werelduurrecord verbeterde. Hij verdiende zijn geld in Italiaanse dienst en deed negen keer mee aan de Giro, waarin hij drie ritten won. Ritter deed slechts één keer mee aan de Tour, in 1975. En zonder succes. Een andere pionier was *Verner Blaudzun* (1946), die tijdens de Olympische Spelen van 1976 in Montréal op de 100 kilometer tijdrit brons won met het Deense kwartet. De Nederlandse zanger Johannes Zigmund vond die naam zo mooi, dat hij zijn carrière opbouwde onder de *nom de plume* Blaudzun. Verner kreeg in 1973 een zoon, die zijn carrière begon in Nederlandse dienst. *Michael Blaudzun* debuteerde in 1995 als prof bij de WordPerfect-ploeg van Jan Raas, die via Novell transformeerde in Rabobank. Hij werd drie keer Deens kampioen tijdrijden en won in 2004 de nationale titel op de weg. Eind 2008 zette hij een punt achter zijn loopbaan. Ook *Matti Breschel* (ritzege in de Vuelta 2008) reed twee jaar bij Rabobank, in 2011 en 2012. *Leif Mortensen* was bij de Franse BIC-ploeg een collega van Jean-Marie Leblanc en Jan Janssen. Hij eindigde als 6e in de Tour van 1971 en werd het jaar daarop 12e. De renner uit Kopenhagen was een goede tijdrijder, die in 1971 de Trofeo Baracchi won met Luis Ocaña. In de ploeg van Joop Zoetemelk (Coop-Mercier) zat *Kim Andersen*, actief van 1980 tot 1992, onder meer als knecht van Bernard Hinault. Hij was in 1983 de eerste Deense geletruidrager in de Tour de France. In 1984 won hij na een lange solo de Waalse Pijl. Ook won hij twee ritten in de Tour. En wie kent *Jesper Skibby* niet! De olijke Deen van TVM, wiens fiets in de Ronde van Vlaanderen 1987 vermorzeld werd door de auto van de koersdirecteur, toen hij als eenzame koploper op de Koppenberg onderuit ging. *Rolf Sørensen* blonk vooral uit in de klassiekers. Hij was beroepsrenner van 1986 tot 2002, reed onder meer bij Rabobank en behaalde 34 zeges, waaronder Luik-Bastenaken-Luik (1993) en de Ronde van Vlaanderen (1997). Hoewel *Lars Michaelsen* een rit won in de Vuelta, was hij toch vooral een man voor de kasseienkoersen. Hij won in 1995 Gent-Wevelgem. Een jaar

daarna begon de victorie voor Denemarken pas echt, toen *Bjarne Riis* als eerste Deen in de historie de Tour de France won. Hoewel dat geel later wat bezoedeld werd door een grauwsluier van doping (maar wie gebruikte er destijds geen verboden middelen?) is en blijft hij de man die het Deense wielrennen op een hoger plan tilde. *De Adelaar van Herning* werd prof in 1986 en was ondanks zijn rijzige gestalte lang een onopvallende coureur. In 1989 won hij een rit in de Giro d'Italia om zich daarna tot Deens kampioen te kronen. Pas in 1993 kwam zijn grote doorbraak. Hij won opnieuw een rit in de Giro en herhaalde dat wapenfeit in de Tour. Hij was dat jaar ook de tweede Deen die de gele trui mocht aantrekken en bereikte Parijs op de 5e plaats. Na een nieuwe ritzege in 1995 startte hij het jaar daarop als kopman van Team Telekom als outsider in de Tour. In de door sneeuwval tot 46 kilometer ingekorte bergrit naar Sestriere slaagde Riis erin om de gele trui te veroveren. Gesteund door zijn jonge ploegmaat Jan Ullrich behield hij het geel tot in Parijs. In 2000 hing hij de fiets aan de haak om ploegleider te worden, onder meer bij Tinkoff en CSC. In 1998 veroverde *Bo Hamburger* ook de gele trui, al was het maar voor één dag. Riis leek in 2007 een opvolger te krijgen in de persoon van de graatmagere klimmer *Michael Rasmussen*. De renner uit Tølløse transformeerde zich van mountainbiker tot klassementsrenner en won in dienst van Rabobank in de Tour van 2005 zijn eerste rit én de bolletjestrui. Hij stevende af op een plaats op het podium, maar verspeelde die kans op knullige wijze in de tijdrit, waarin hij twee keer ten val kwam en meerdere keren van fiets moest wisselen. Het jaar daarop won hij opnieuw een rit plus het bergklassement en in 2007 startte hij in Londen als een van de favorieten. Hij was hard op weg om die status waar te maken, tot hij – gekleed in het geel – door Rabo-manager Theo de Rooij uit koers werd gezet, omdat hij bleek te hebben gelogen over zijn whereabouts in juni. De Deen had op dat moment, vier dagen voor Parijs, een voorsprong van ruim drie minuten op zijn voornaamste rivaal Alberto Contador. Geen tweede Tourzege dus voor Denemarken. Dat gebeurde pas 15 jaar later, toen Vingegaard het geel naar Parijs bracht. Samen met *Kasper Asgreen* (in 2021 winnaar van de